

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026 - 2026/2027
(skrajne daty)
ROK AKADEMICKI 2025/2026

I. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Dyrygowanie
Kod przedmiotu/ modułu*	CI/EII
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Wydział Muzyki
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Wydział Muzyki
Kierunek studiów	Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I semestr I i 2
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	prof. dr hab. Marta Wierzbieniec
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Marta Wierzbieniec prof. dr hab. Grzegorz Oliwa dr hab. Wiesław Grzegorski, prof. UR dr hab. Anna Marek-Kamińska, prof. UR dr hab. Bożena Stasiowska-Chrobak dr Katarzyna Sobas

* - zgodnie z ustaleniami na Wydziale

I.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
1		15 godz.							3
2		15 godz.							3

I.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

I.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

- Zaliczenie na ocenę po semestrze 1 i 2
- Egzamin po semestrze 2

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Umiejętności dyrygenckie na poziomie dyplomu licencjata edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Zdobycie wiedzy i umiejętności dyrygenckich umożliwiających samodzielne przygotowanie i poprowadzenie koncertu wypełnionego utworami przeznaczonymi na chór lub zespół instrumentalny.
C2	Zdobycie wiedzy i umiejętności dyrygenckich umożliwiających samodzielne prowadzenie zespołów chóralnych i instrumentalnych.
C3	Realizacja interpretacyjnej sfery utworu w warstwie słownej i muzycznej.
C4	Poznanie schematów ruchów taktowych nieregularnie złożonych.
C5	Poznanie problemów technicznych i odtwórczych form wokально-instrumentalnych muzyki dawnej.
C6	Poznanie zagadnień związanych z wykonywaniem współczesnej muzyki chóralnej i wokально-instrumentalnej.
C7	Poznanie podstawowych wiadomości z zakresu budowy i historii instrumentu.
C8	Rozwój umiejętności konstruktywnej krytyki i samooceny własnych wykonania oraz motywacji do doskonalenia swoich umiejętności.

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Wykazuje się znajomością repertuaru chóralnego oraz związanych z nim tradycji wykonawczych.	K_W01
EK_02	Identyfikuje wykonywany utwór z epoką w której został skomponowany.	K_W01; K_W02
EK_03	Potrafi wykorzystać wiedzę o elementach dzieła muzycznego i muzycznych wzorcach formalnych w procesie tworzenia własnej koncepcji artystycznej.	K_W02

EK_04	Posiada umiejętność dogłębnego rozumienia elementów dzieła muzycznego w opracowywanych utworach .	K_U01
EK_05	Posiada umiejętność sprawnego odczytania i opanowania pamięciowego partytur utworów muzycznych przeznaczonych na różne zespoły, ze świadomym zastosowaniem różnych typów pamięci muzycznej.	K_U06
EK_06	Posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, potrafi w sposób kreatywny i umiejętny wyrażać własną koncepcję realizacji utworu muzycznego	K_U01
EK_07	Potrafi budować i poszerzać repertuar dyrygencki.	K_U02
EK_08	Podejmuje próby formułowania konstruktywnej, krytycznej oceny własnych wykonień.	K_K03
EK_09	Potrafi umiejętnie współpracować, integruje i negocjuje podczas realizacji zadań zespołowych.	K_K05
EK_10	Jest odpowiedzialny i świadomy w kierowaniu różnorodną aktywnością zespołową na gruncie dyrygowania.	K_K06

3.3 Treści programowe *(wypełnia koordynator)*

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Poznanie schematów ruchów taktowych nieregularnie złożonych.
Dostrzeganie i rozwiązywanie problemów odtwórczych w utworach o wyrazowości romantycznej.
Problemy techniczne i odtwórcze form wokally-instrumentalnych muzyki dawnej.
Przykładowe utwory na chóry mieszane z akompaniamentem organów.
Problemy związane z wykonywaniem współczesnej muzyki chóralnej i wokally-instrumentalnej.
Praktyczna realizacja artykulacji dźwięku i zmiennych ugrupowań rytmicznych za pomocą gestów.
Ustalanie i realizacja zmiany temp w utworach wokally – instrumentalnych.

Realizacja treści słownych i muzycznych utworu.

Realizacja interpretacyjnej sfery utworu w warstwie słownej i muzycznej:

- doskonalenie ekspresji w gestykulacji, postawie i mimice dyrygenta
- dostrzeganie frazy - dokonywanie i rozplanowania napięć harmoniczych
- analizowanie utworu od strony jego budowy formalnej, interpretowanie
- treści słownej w pieśniach zwrotkowych, wieloczęściowych, i jednoczęściowych
- definiowanie zagadnień artystycznych pieśni ludowych w opracowaniach chóralnych.

3.4 Metody dydaktyczne

Zajęcia mają charakter praktyczny.

W ramach zajęć stosowane są metody: podające (wykład, objaśnienie i pogadanka),eksponujące (pokaz, ekspozycja), problemowe (metody aktywizujące, dyskusje i debaty, metody rozwijające twórcze myślenie muzyczne). W kształceniu poszczególnych umiejętności muzycznych preferowane są szczególnie metody stymulujące aktywność twórczą studenta - dyskusja, analiza, analiza materiałów źródłowych. Praktyczna realizacja utworów chóralnych z partytury lub z pamięci. Realizacja z akompaniamentem fortepianu.

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_02	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_03	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_04	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_06	ZALICZENIE, EGZAMIN	ĆWICZENIA
EK_07	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_08	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_09	ZALICZENIE, EGZAMIN	ĆWICZENIA
EK_10	ZALICZENIE, EGZAMIN	ĆWICZENIA

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Egzamin komisyjny z akompaniamentem fortepianu, prezentowane utwory zgodne z programem nauczania przedmiotu.

Kryteria oceny:

Pedagog prowadzący zajęcia, poprzez obserwację i rozmowy ze studentem prowadzone podczas zajęć dokonuje oceny stopnia wiedzy z zakresu znajomości repertuaru chóralnego, orkiestrowego i o wysokim stopniu trudności, związanych z nim tradycji wykonawczych, sprawności wykorzystywania wiedzy o formach i stylach muzycznych w procesie tworzenia i realizacji własnej koncepcji interpretacji.

Pedagog prowadzący ocenia aktywność studenta w zakresie doboru repertuaru, stopień samodzielności tego procesu.

Podczas egzaminów komisja złożona z pedagogów- dyrygentów ocenia osobowość artystyczną studenta, jakość prezentowanej przez niego kreacji artystycznej, jej oryginalność, stopień znajomości wykonywanego repertuaru (przygotowanie teoretyczne do pracy nad utworem, wiedzę o stylu, epoce etc.), opanowanie pamięciowe programu, stopień zrozumienia elementów dzieła muzycznego prezentowanych utworów.

Skala ocen:

5.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 92%-100% (znakomita wiedza i umiejętności)

4.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 84%-91% (bardzo dobry poziom wiedzy i umiejętności z drobnymi błędami)

4.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 76-83% (dobry poziom wiedzy i umiejętności, z pewnymi niedociągnięciami)

3.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 68%-75% (zadowalająca wiedza i umiejętności, z niewielką liczbą błędów)

3.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 61%-67% (zadowalająca wiedza i umiejętności z licznymi błędami)

2.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza i umiejętności, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	30
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	90
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	
------------------	--

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Miniatury chóralne zawierające różnorodne problemy techniczne (podstawowe metra, zmienna faktura, artykulacja, dynamika).

Utwory z renesansu i baroku.

Utwory wokalnie-instrumentalne, większe formy chóralne np. msza.

Utwory polskich kompozytorów XX w.

Współczesna muzyka chóralna.

Utwory polskie pieśni historyczne.

Literatura uzupełniająca:

E. Bury, Nowa technika dyrygentury, PWM, Kraków 1985.

T. Czudowski, Organizacja i kształcenie zespołów śpiewaczych, PWM, Kraków 1951.

L. Jaworski, Podstawy techniki dyrygowania, Wydaw. UMCS, Lublin 2003.

J. K. Lasocki, Chór, PWM, Kraków 1962.

J. K. Lasocki, Dyrygent i dyrygowanie, Centralny Dom Twórczości Ludowej, Warszawa 1956.

A. Szaliński, Muzykowanie zespołowe, Centralna Poradnia Amatorskiego Ruchu Artystycznego, Warszawa 1970.

S. Wiechowicz, Podstawowe uwagi dla dyrygentów chórowych, PWM, Kraków 1951.

J. Zabłocki, O technice dyrygowania, COMUK, Warszawa 1972.

J. Bok, O pracy dyrygenta chóru, Warszawa 1982

S. Krukowski, Problemy wykonawcze muzyki dawnej, Warszawa 1991

E. Ordys – Czyżewska, Wybrane zagadnienia sztuki chóralnej, Lublin 2005

A. Szaliński, Muzykowanie zespołowe, Warszawa 1972

K. Thomas, A. Wagner, [z niem. przetłumaczył D. Synowiec], Kompendium dyrygentury chóralnej. Cz. 2., Warszawa, Wydawnictwo Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, cop. 2018.

K. Thomas, A. Wagner, [z niem. przetłumaczył D. Synowiec], Kompendium dyrygentury chóralnej. Cz. 3., Warszawa, Wydawnictwo Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, cop. 2019.

J. Salwarowski [kier. zespołu badawczego], Technika dyrygowania w aspekcie różnic stylistycznych: projekt badawczy Katedry Dyrygentury Symfonicznej i Operowej Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Poznań, Wydawnictwo Ars Nova, 2015.

M. Wilkiewicz, Repertuar chóralny i jego zastosowanie w procesie nauczania przedmiotu "dyrygowanie", Bydgoszcz, Wydawnictwo Uczelniane Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy, 2009.

red. nauk. M. Karwaszewska, A. Grucza-Rogalska, Moje doświadczenie z zespołem chóralnym, Gdańsk, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, 2019.